Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

13 päivänä heinäkuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö – Unionin kansalaisuus – Vapaata liikkumista ja oleskelua jäsenvaltioiden alueella koskeva oikeus – Direktiivi 2004/38/EY – 27 artiklan 2 kohdan toinen alakohta – Maahantulo- ja oleskeluoikeuden rajoittaminen yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä – Yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviin syihin perustuva karkottaminen – Käyttäytyminen, joka muodostaa todellisen, välittömän ja riittävän vakavan uhkan, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun – Todellinen ja välitön uhka – Käsite – Unionin kansalainen, joka oleskelee vastaanottojäsenvaltiossa, jossa hän suorittaa vankeusrangaistusta, johon hänet on tuomittu toistuvista alaikäisten seksuaalista hyväksikäyttöä koskevista rikoksista

Asiassa C-193/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Baskimaan ylin tuomioistuin, Espanja) on esittänyt 8.3.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.4.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

E

vastaan

Subdelegación de Gobierno en Álava,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit M. Vilaras (esittelevä tuomari), J. Malenovský, M. Safjan ja D. Šváby,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Espanjan hallitus, asiamiehenään V. Ester Casas,

– Belgian hallitus, asiamiehinään C. Pochet ja L. Van den Broeck,

– Saksan hallitus, asiamiehinään K. Stranz ja T. Henze,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

– Viron hallitus, asiamiehenään K. Kraavi-Käerdi,

– Itävallan hallitus, asiamiehenään G. Eberhard,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään S. Brandon ja C. Crane, avustajanaan B. Lask, barrister,

– Euroopan komissio, asiamiehinään E. Montaguti ja I. Martínez del Peral,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL 2004, L 158, s. 77 sekä oikaisu EUVL 2004, L 229, s. 35) 27 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat E ja Subdelegación del Gobierno en Álava (valtion maakuntatason hallintoyksikkö Álavassa, Espanja) ja jossa on kyse viimeksi mainitun tekemästä päätöksestä, jolla määrättiin E:n karkottamisesta Espanjan kuningaskunnan alueelta ja asetettiin hänelle 10 vuoden maahantulokielto yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2004/38 27 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltiot voivat rajoittaa unionin kansalaisen tai hänen perheenjäsentensä, näiden kansalaisuudesta riippumatta, vapaata liikkuvuutta ja oleskelua yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä. Näihin perusteisiin ei saa vedota taloudellisista syistä.

2. Yleisen järjestyksen tai [yleisen] turvallisuuden vuoksi toteutettujen toimenpiteiden on oltava suhteellisuusperiaatteen mukaisia, ja niiden on perustuttava yksinomaan asianomaisen henkilön omaan käyttäytymiseen. Aiemmat rikostuomiot eivät yksin saa olla perusteena tällaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

Asianomaisen yksilön käyttäytymisen on muodostettava todellinen, välitön ja riittävän vakava uhka, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun. Perustelut, jotka eivät liity yksittäiseen tapaukseen tai jotka johtuvat yleis[es]tävistä näkökohdista, eivät ole hyväksyttäviä.”

4 Direktiivin 28 artiklan 3 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Unionin kansalaisia koskevaa karkottamispäätöstä ei saa tehdä, ellei päätös perustu jäsenvaltioiden määrittämiin yleistä turvallisuutta koskeviin pakottaviin syihin, jos he

a) ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa edelliset kymmenen vuotta tai he

b) ovat alaikäisiä, jollei karkottaminen ole lapsen edun mukaista lapsen oikeuksista 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti.”

5 Direktiivin 33 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Vastaanottava jäsenvaltio voi tehdä karkottamispäätöksen rangaistuksena tai vankeusrangaistuksen oikeudellisena seuraamuksena ainoastaan, jos tämä tapahtuu 27 – – artiklan vaatimusten mukaisesti.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu karkottamispäätös pannaan täytäntöön yli kahden vuoden kuluttua sen tekemisestä, jäsenvaltion on varmistettava, että asianomaisen henkilön yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle aiheuttama uhka on edelleen todellinen, ja arvioitava, ovatko aineelliset olosuhteet karkottamispäätöksen tekemisen jälkeen muuttuneet.”

Espanjan oikeus

6 Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja muiden Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolina olevien valtioiden kansalaisten maahantulosta, vapaasta liikkuvuudesta ja oleskelusta Espanjassa 16.2.2007 annetun kuninkaan asetuksen 240/2007 (real decreto 240/2007, sobre entrada, libre circulación y residencia en España de ciudadanos de los Estados miembros de la Unión europea y de otros Estados parte en el Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo) (BOE nro 51, 28.2.2007, s. 8558; jäljempänä kuninkaan asetus 240/2007) 10 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Pysyvä oleskeluoikeus on Euroopan unionin jäsenvaltion tai muun Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion kansalaisilla ja heidän perheenjäsenillään, jotka eivät ole tällaisen valtion kansalaisia, kun he ovat oleskelleet laillisesti Espanjassa keskeytyksittä viiden vuoden ajan. Tälle oikeudelle ei aseteta tämän kuninkaan asetuksen III luvussa säädettyjä edellytyksiä.

– –”.

7 Kuninkaan asetuksen 240/2007 15 §:ssä täsmennetään seuraavaa:

”1. Kun yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen perustuvat syyt sitä edellyttävät, jokin seuraavista toimenpiteistä voidaan kohdistaa Euroopan unionin jäsenvaltion tai muun Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion kansalaisiin ja heidän perheenjäseniinsä:

– –

c) määrätä asianomaisen karkottamisesta tai käännyttämisestä Espanjan alueelta.

Euroopan unionin jäsenvaltion tai muun Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä osalta heidän kansalaisuudestaan riippumatta voidaan tehdä karkottamispäätös, mikäli he ovat saaneet pysyvän oleskeluoikeuden Espanjassa, vain siinä tapauksessa, että siihen on olemassa vakavia yleistä järjestystä tai yleistä turvallisuutta koskevia perusteita. Ennen tällaisen päätöksen tekemistä on niin ikään otettava huomioon se, kuinka kauan asianomainen on oleskellut sen alueella ja kuinka hyvin asianomainen on kotoutunut Espanjan yhteiskuntaan ja kulttuuriin, hänen ikänsä, terveydentilansa, perhe- ja taloudellinen tilanteensa sekä se, missä määrin asianomaisella on yhteyksiä kotimaahansa.

– –

4. Jos karkottamispäätös pannaan täytäntöön yli kahden vuoden kuluttua sen tekemisestä, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, ovatko aineelliset olosuhteet karkottamispäätöksen tekemisen jälkeen muuttuneet, ja varmistettava, että asianomaisen henkilön yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle aiheuttama uhka on edelleen todellinen.

5. Kun toteutetaan jokin edellä 1–4 momentissa säädetyistä toimenpiteistä, on otettava huomioon seuraavat perusteet:

a) Kyseiset toimenpiteet on toteutettava yleistä järjestystä ja yleistä turvallisuutta sääntelevän lainsäädännön ja tällä alalla voimassa olevien säännösten mukaisesti.

b) Kyseiset toimenpiteet on voitava kumota viran puolesta tai asianosaisen vaatimuksesta, jos niiden toteuttamisen perusteena olevat syyt lakkaavat olemasta olemassa.

c) Kyseisiä toimenpiteitä ei voida toteuttaa taloudellisista syistä.

d) Kun kyseisiä toimenpiteitä toteutetaan yleistä järjestystä tai yleistä turvallisuutta koskevista syistä, niiden perusteena on oltava yksinomaan niiden kohteena olevan henkilön oma käyttäytyminen, ja hänen on joka tapauksessa muodostettava todellinen, välitön ja riittävän vakava uhka, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun ja jota toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava asiakirja-aineistossa olevien poliisi-, vero- tai lainkäyttöviranomaisten lausuntojen perusteella. Aiemmat rikostuomiot eivät yksin saa olla perusteena tällaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

_ _”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

8 E on Italian kansalainen. Hän rekisteröityi 14.4.2003 Espanjassa oleskelevana unionin kansalaisena.

9 Valtion maakuntatason hallintoyksikkö Álavassa määräsi 13.11.2013 kuninkaan asetuksen 240/2007 15 §:n 1 momentin c kohdan nojalla tekemällään päätöksellä E:n karkottamisesta yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä Espanjan kuningaskunnan alueelta (jäljempänä karkottamispäätös) ja kymmenen vuoden maahantulokiellosta sillä perusteella, että E oli tuomittu kolmella lainvoimaisella tuomiolla 12 vuoden vankeusrangaistukseen, koska hän oli syyllistynyt toistuvasti alaikäisten seksuaalista hyväksikäyttöä koskeviin rikoksiin; hän suoritti tätä rangaistusta vankilassa.

10 E nosti tästä päätöksestä kanteen Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 3 de Vitoria-Gasteiz (Vitoria-Gasteizin maakunnallinen hallintotuomioistuin nro 3, Espanja). Kyseinen tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen 12.9.2014 ja katsoi, että karkottamispäätös oli asianmukaisesti perusteltu, kun otettiin huomioon muun muassa vankilassa laadittu psykologin lausunto ja asianomaisen perhetilanne ja taloudellinen tilanne vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

11 E valitti kyseisestä ratkaisusta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Hän totesi muun muassa, että hän oli ollut vankilassa kuusi vuotta suorittamassa hänelle alaikäisten seksuaalista hyväksikäyttöä koskevista rikoksista tuomittuja rangaistuksia. Hänen mukaansa näiden olosuhteiden vuoksi ei voida katsoa, että hän olisi karkottamispäätöksen tekemisajankohtana muodostanut todellisen ja välittömän uhkan, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun.

12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pitää E:n käyttäytymistä riittävän vakavana, jotta sitä vodaan pitää ”uhkana yleiselle turvallisuudelle”. Se on kuitenkin epävarma siitä, muodostaako E todellisen ja välittömän uhkan, koska hän on suljettuna vankilaan ja koska hänellä on vielä pitkä rangaistusjakso suoritettavana.

13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii myös, onko karkottamispäätös direktiivin 2004/38 27 artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen.

14 Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Baskimaan ylin tuomioistuin, Espanja) päätti tämän vuoksi lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Muodostaako valittaja, joka on tuomittu 12 vuoden vankeusrangaistukseen toistuvista alaikäisten hyväksikäyttöön liittyvistä rikoksista, direktiivin 2004/38/EY 27 artiklan 1 ja 2 kohdan säännösten perusteella todellisen ja välittömän uhkan yleiselle turvallisuudelle, kun otetaan huomioon, että hänet on suljettu vankilaan ja että hän on suorittanut kuusi vuotta tuomiostaan, joten hänen on suoritettava tuomiotaan vielä usean vuoden ajan ennen kuin hän pääsee vapaaksi?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ennen kaikkea, onko direktiivin 2004/38 27 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa tulkittava siten, että se, että henkilö on karkottamispäätöksen tekemisen ajankohtana suljettuna vankilaan ja hänen vapautumisensa ei ole lähitulevaisuudessa näköpiirissä, sulkee pois sen, että hänen käyttäytymisensä muodostaa mahdollisesti todellisen ja välittömän uhkan, joka vaikuttaa johonkin vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskunnan olennaiseen etuun.

16 Aluksi on muistutettava, että unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeus oleskella unionissa ei ole ehdoton, vaan siihen voi liittyä perussopimuksessa määrättyjä ja sen soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädettyjä rajoituksia ja ehtoja (ks. mm. tuomio 10.7.2008, Jipa, C-33/07, EU:C:2008:396, 21 kohta ja tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 55 kohta).

17 Tältä osin oleskeluoikeutta koskevat rajoitukset johtuvat erityisesti direktiivin 2004/38 27 artiklan 1 kohdasta, joka on säännös, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat rajoittaa unionin kansalaisten tai heidän perheenjäsentensä oleskeluoikeutta heidän kansalaisuudestaan riippumatta erityisesti yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä (ks. tuomio 10.7.2008, Jipa, C-33/07, 2008:396, 22 kohta ja tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 57 kohta).

18 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yleistä järjestystä koskevaa poikkeusta on tulkittava suppeasti, koska sillä poiketaan unionin kansalaisten tai heidän perheenjäsentensä oleskeluoikeudesta, eivätkä jäsenvaltiot voi yksipuolisesti määritellä sen ulottuvuutta (ks. vastaavasti tuomio 4.12.1974, van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133, 18 kohta; tuomio 27.10.1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, 33 kohta; tuomio 29.4.2004, Orfanopoulos ja Oliveri, C-482/01 ja C-493/01, EU:C:2004:262, 65 kohta ja tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 58 kohta).

19 Kuten direktiivin 2004/38 27 artiklan 2 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee, toimenpiteiden, joilla rajoitetaan unionin kansalaisen tai hänen perheenjäsenensä oleskeluoikeutta, kuten muun muassa yleiseen järjestykseen perustuvien toimenpiteiden, on – jotta ne voidaan katsoa oikeutetuiksi – oltava suhteellisuusperiaatteen mukaisia ja perustuttava yksinomaan asianomaisen henkilön omaan käyttäytymiseen (tuomio 13.9.2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, 59 kohta).

20 Tämän jälkeen on todettava, että SEUT 83 artiklan 1 kohdan mukaan lasten seksuaalinen hyväksikäyttö kuuluu erityisen vakavan rikollisuuden aloihin, jotka ovat rajat ylittäviä ja joilla unionin lainsäätäjä voi toteuttaa toimenpiteitä. Jäsenvaltiot voivat näin ollen vapaasti katsoa, että SEUT 83 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa mainitun kaltaisissa rikoksissa on kyse yhteiskunnan olennaisen edun erityisen vakavasta loukkauksesta, jonka uusiutumisen riski muodostaa suoran uhkan väestön rauhalle ja fyysiselle turvallisuudelle ja voi siis kuulua käsitteeseen ”yleistä turvallisuutta koskevat pakottavat syyt”, joilla direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohtaan perustuva karkottamistoimenpide voidaan oikeuttaa,

kunhan tällaisten rikosten tekotavassa on erityisen vakavia piirteitä, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on tarkistaa tutkimalla kukin käsiteltävänään oleva yksittäistapaus erikseen (ks. vastaavasti tuomio 22.5.2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, 33 kohta).

21 Sen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mahdollisesti toteaa jäsenvaltion, johon se kuuluu, oikeusjärjestykselle ominaisten arvojen mukaisesti, että E:n tekemien kaltaiset rikokset muodostavat tällaisen uhkan, ei pidä kuitenkaan välttämättä johtaa asianomaisen henkilön karkottamiseen (ks. analogisesti tuomio 22.5.2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, 29 kohta).

22 Direktiivin 2004/38 27 artiklan 2 kohdassa todetaan nimittäin yksiselitteisesti, että yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä toteutettujen toimenpiteiden on perustuttava vain asianomaisen henkilön omaan käyttäytymiseen.

23 Lisäksi on niin, että direktiivin 2004/38 27 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan kunkin karkottamistoimenpiteen edellytyksenä on, että tällainen käyttäytyminen muodostaa todellisen ja välittömän uhkan, joka vaikuttaa johonkin vastaanottavan jäsenvaltion tai yhteiskunnan olennaiseen etuun, minkä toteaminen edellyttää yleensä, että asianomaisella henkilöllä on taipumus tällaiseen käyttäytymiseen jatkossakin (tuomio 22.5.2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, 30 kohta).

24 Sen seikan, että asianomainen henkilö on karkottamispäätöksen tekemisen ajankohtana suljettuna vankilaan ja hänen vapautumisensa ei ole lähitulevaisuudessa näköpiirissä, ei voida katsoa liittyvän asianomaisen henkilön omaan käyttäytymiseen.

25 On todettava myös, että direktiivin 2004/38 33 artiklan 1 kohdassa säädetään, että vastaanottava jäsenvaltio voi tehdä karkottamispäätöksen vankeusrangaistuksen oikeudellisena seuraamuksena muun muassa kyseisen direktiivin 27 artiklan vaatimusten mukaisesti. Unionin lainsäätäjä on siis nimenomaisesti säätänyt jäsenvaltioiden mahdollisuudesta karkottaa vapausrangaistukseen tuomittu henkilö, jos on osoitettu, että hänen käyttäytymisensä muodostaa mahdollisesti todellisen ja välittömän uhkan, joka vaikuttaa johonkin tämän jäsenvaltion yhteiskunnan olennaiseen etuun.

26 On myös syytä todeta, että unionin tuomioistuin on jo tutkinut direktiivin 2004/38 tulkintaa koskevia ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka on esitetty asioissa, joissa henkilö on tuomittu vankeusrangaistukseen ja joissa on tarkasteltava edellytyksiä, joilla tällaisen henkilön käyttäytymisen voidaan katsoa olevan perusteena hänen karkottamiselleen (ks. tuomio 23.11.2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708 ja tuomio 22.5.2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300).

27 Kaiken edellä esitetyn perusteella kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/38 27 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että se, että henkilö on karkottamispäätöksen tekemisen ajankohtana suljettuna vankilaan ja hänen vapautumisensa ei ole lähitulevaisuudessa näköpiirissä, ei sulje pois sitä, että hänen käyttäytymisensä muodostaa mahdollisesti todellisen ja välittömän uhkan, joka vaikuttaa johonkin vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskunnan olennaiseen etuun.

Oikeudenkäyntikulut

28 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 27 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että se, että henkilö on karkottamispäätöksen tekemisen ajankohtana suljettuna vankilaan ja hänen vapautumisensa ei ole lähitulevaisuudessa näköpiirissä, ei sulje pois sitä, että hänen käyttäytymisensä muodostaa mahdollisesti todellisen ja välittömän uhkan, joka vaikuttaa johonkin vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskunnan olennaiseen etuun.

Allekirjoitukset